

DEBRECZENI HIRLAP

Előfizetési árak				Felelős szerkesztő Kutasi Imre.	Szerkesztőség Csapó-utca 9. sz. Kiadóhivatal Csapó-utca 9. sz. Hirdetések a legmérsékeltebb árszámítás mellett vétetnek fel
Helyben:		Videkre:			
Egész évre	12 korona	Egész évre	20 korona		
Fél évre	6 "	Fél évre	10 "		
Negyed évre	3 "	Negyed évre	5 "		
Egy óra	1 "	Egy óra	2 "		

Az árvák pénze.

Debreczen, decz. 2.

A vármegyei közigazgatási és árvaszéki pészterek és számvevőségek megszűntetéséről szóló törvényjavaslattal foglalkozik közelebb a képviselőház.

Tudvalevő dolog, hogy az egész országban az árvák pénze czimén kezelt összegek nagyobb részét a közép- és a szegényebb néposztály árváinak a pénzét képezik. A nagy urak árvái főleg birtokot örökölnek, melyet külön gyám kezel.

Éppen ezért fontos tudnunk, hogy az állam mi módon kontemplálja az árvák pénzének kezelését? Az esetben, ha az állam csak mint letétet óhajtja kezelni az árvák pénzét, s így nem tőkésíti a kamatokat, ezzel teljesen jogtalanul károsítaná az árvákat.

Vegyünk egy példát:

Egy négyéves árvának 20.000 korona öröksége a törvényjavaslat elfogadása után befizetetik az adóhivatalba és ezen összeg az adóhivatalban kezeletik 20 éven át. illetve míg a kiskorú nagykorúságát el nem éri. Fölteszszük, hogy az állam az árvák pénze után a bankamatlábnak megfelelő, vagyis ha a viszonyok nem változnak, 4 százalék kamatot fog fizetni.

Ez esetben az árva nagykorúságakor kapna 20.000 koronát, mint befizetett örök

séget s ennek 20 évi 4 százalék letéti kamatát, vagyis még 16.000 koronát, s így összesen kapna 36.000 koronát. Ha pedig az árvák öröksége tőkésített kamatok mellett kezeletik, mint jelenleg az árvapénztárakban, ez esetben az árva kapna 43.822 korona 42 fillért, vagyis 7823 korona 42 fillérrel többet, mint majd az államnál fog kapni.

Továbbá mi fog történni az árvatári adóssokkal? Mert az állam azokat bajosan fogja átvinni s ha átveszi is, föl fogja mondani a tőkét 10—15 évi befizetésre. Már pedig ezáltal ezer meg ezer ember egyszerre tönkre fog jutni.

Mi fog történni a vármegyei tisztai, és a községi jegyzői nyugdíjalapokkal, melyek eddigelé készpénzben a takarékpénztárakban vannak elhelyezve, — szinte a kamatok tőkésítése mellett. Könnyű azt törvényileg kimondatni, hogy a vármegyei pénztárak és az árvapénztárak átmennek az adóhivatalokba, azonban jó lesz előbb a következményekkel is tisztában lenni.

Mi korántsem vagyunk barátai a régi hiányos ellenőrzésű rendszernek, de az igazság szellemével nem tartjuk összeegyeztethetőnek, hogy az állam megkárosítsa az árvákat.

Az állam az új törvénnyel legyen védője és jóttevője az árváknak, de ne megkárosítója.

Ha azonban az állam szükségesnek és nélkülözhetetlennek találja, hogy jövedelmeit az örökségi hagyatékok révén szaporítsa, ám emelje föl az örökösödési adót s pedig állapítsa ezt meg fokozatosan emelkedőleg az örökség arányában. Így a nagy vagyon, a nagy örökség aránylag jobban meg lesz adóztatva, mint a kicsiny, míg a mostani javaslat fordítva: a nagy birtokok örököszeit, nem bántaná s csak a közép- és szegényosztály filléreit szedné el.

— x.

Kivándorlás.

Debreczen, decz. 2.

Az elmúlt napokban ismét sok szó esett a kivándorlásról. A költségvetésbe a kormány egy 50.000 koronás tételt vett föl, a melyet a kivándorlottak támogatására, illetőleg az Amerikából visszakivánczók hazajövetelének előmozdítására szándékozik felhasználni. Ez vetette fölszínre a különben mindig aktuális kérdést, amelyet újabban a trónbeszédben jelzett törvényhozási munkaprogrammal, az utlevél ügy szabályozásával és a határszéli rendőrség megalakításával kapcsolatosan tárgyalnak.

Megvalljuk, hogy ezeket a tervezeteket nem tartjuk tulságos jelentőségűeknek, s a határszéli rendőrség szervezése is nem a

esernyőt neki? Ebben az időben? — Kellemtlen hangsúlyozás sercegett ki Geldenné szavából.

— Ez az asszony szereti az urát! Ebben a féltő szerelemben van, ami imponáló.

Kellemtlen hullám koválygott egy pillanatra a levegőben, Faltné és Mariska, — egy mindenfélét próbált ágens felesége egymásra néztek, Lujza pedig, akinek a husába akart karmolni ez az éles hangsúlyozás, hideg maradt, de a szeméből kivillant a szikra:

— Néni, ismerlek és épp ezért nem veszem sértésnek.

— Sértés? Mind a négyen leányok voltak még, mikor szegény anyátok meghalt. Ha anyagilag nem is voltak rászorulva az én kezemre, mégis én voltam anyátok a megboldoguit helyett. Hát talán van nekem is némi jogom így beszélni...

— Vakító kis villámokat lövelit a Lujza szeme.

— De nincs jogod azért engem megsérteni!...

Dübörgött a felelet:

— Arra is van jogom. Okom is... Torkig vagyok a gunyolódással... Mindenki tudja, hogy többet adok évente a szegényeknek, mint más tíz, de azért te folyton a jótékonyágomról beszélsz. Azután meg, — mindinkább metszőbben folytatta, az én templomjárásom is örökös czégtáblája gunyjáidnak. És ezt te teszed! Majd most én kérdelem te abszolút lelkiismeretségi asszony, hát te hogy mersz templomba járni? Mi?... Tud-e igaz lelkéből imádkozni az, aki az urát nem szíveli?

Tárcza.

Vihar.

Irta: Fáy Nándor.

Nagyon sokat vesztett szépségéből az esős szürkületben a rokokó szalon. Színes beszéddel azt lehetett mondani, hogy a zseniálisan csalafintán görbülő kihívóan merész hajlású butorok fantasztikusoknak látszottak a félmályban: a nagy, oroszlánkarmokon álló órának olyan volt a formája, mintha valami tarka, villogó selyembe bujt bajazzó lóballta volna hosszú karját ide-oda, a bájosan kényelmetlen székecskék színskálájából ki kivitott egy piros sáv, egy csomó márkí, márkíné, és Watteau-lovagocská pedig le akart ugrani a falakról meg a keretektől, hogy eljárja a nippék komolykodó pvanne-tánczát.

Az a két, empire otthonkás asszony stilszerű kiegészítése lett volna a bódító félmályban, — alapjában pedig a két nő nagyokat ásítva unatkozott s ez a napfényben raffinált szépségű szalon rendkívüli ostoba szürke volt, akár csak künn a szitáló esőtől agyonitatott utca.

A rokokó óra ingája nipp lovagoknak és márkínéknak eszük ágában sem jutott, hogy kényelmes helyüket odahagyják: üres esend volt, időközönként behallatszott valahonnan a negyedik szobából egy visító hangur kiabálása, hogy: a diósgyőri papiros mégis csak gyatra gyártmány.

A szürkületben is barnálló képű, macs-

kanézésű öregebbik asszony, Geldenné bámult ki az ablakon a körütra, néha néha rándult egyet-egyét zöldes szeme, mikor látta, mint törekednek a villamos kecsikra felkapaszkodó emberek. Korán öszült haja összefolyott egészen a levegővel, arcából kisávlott egy-egy ráncz.

A fiatalabbik csupahus, csupa zsír Faltné sehogysem találta helyét a muzeumba való, keskeny, karcu széken, a mely hatalmas, szétesett teste alatt meg megrecegett. Még a félmályban is kiélesedtek klasszikus szoborarczának határvonalai, esodás bronzhaja körül sistergett a levegő, üres nézése az asszonyi engedeimességre született nő volt.

Geldenné vontatottan kérdezte:

— Hol maradnak a testvéreid?

A bronzkoronás asszony szavából is unalom hallatszott:

— Fogalmam sincs mit csinálnak. Gondolom fenn vannak Lujzánál. Csak jönnek mindjárt.

Ezzel aztán csend lett megint s egyfertály óra hosszat ismet a szék recsegett a fiatalon elhízott asszony alatt meg a nyilván papirkereskedő ur visitása hallatszott be, hogy: a hermaniczi papirgyár nem ér egy labatát sem. Ugy látszik nem épp sovíniszta kedvében lehetett ez az ur.

Egyszerre megszakadt a némaság:

— Hol voltak ily sokáig, Lujza?

— Mariska is, Irma is fenn voltak nálam.

— Irma? Hát hol van?

— Leszaladt az uráért a klubba. Eső ernyőt vitt neki.

— Egyedül ment? Ő maga vitte az

kivándorlás, hanem a bevándorlás szempontjából fontos. Az az 50 000 korona, amely a költségvetésben új tételként szerepel, oly jelentéktelen összeg, hogy a kivándorlás méreteihez képest tekintetbe sem jöhet. Hiszen a legutolsó évben is 54 000 körül volt a kivándorlók száma és ez a szám évről-évre növekszik. Egyetlen év kivándorlót véve alapul, egy korona sem jutna egyre. Tart pedig a tömeges kivándorlás immár husz év óta. Ez a tervezet tehát szerény kísérletnél egyébnek nem tekinthető, amelynek sikertelenségét a tapasztalat előre láthatólag igazolni fogja.

Az utlevél ügy rendezésének tervezetét ez ideig még nem ismerjük, ennél fogva bájos volna hozzászólni. Tény azonban az, hogy ha a meglevő törvényt szigorúan végrehajtanák és a közigazgatási hatóságok éberebb figyelemmel kísérik a kivándorlásra csábító ügynökök működését, semmi szükségünk sem volna újabb törvényes intézkedésekre.

Mert utóvégre is azt még az államhatalom ereje sem képes megakadályozni, hogy azokat, akik itthon nem képesek megélni, a költözködési és személyes szabadság megsértésével erőszakosan visszatartsa.

A kivándorlásnak pedig ez a főoka. A nyomorgó és boldogulni semmiképen sem tudó éhezők hagyják el a hazát; aki itthon is jól érzi magát, az bizony nem oly okatlan, hogy a kétes és ismert veszélyekkel teljes jövőért a biztos jelen nyugalma föláldozza. Igaz ugyan, hogy a felvidéki tótság körében az amerikai próba már-már hagyományná lett, mint a század elején az iparosoké a vándorlása, akiknek nem lehetett reményük arra, hogy tekintélyes mesterekké váljanak, ha előbb egy nagyobb külföldi körúton nem igyekeztek bő tapasztalatokra szert tenni.

De éppen e miatt a kivándorlók e részének távozása a legkisebb jelentőségű, mert hisz ők Amerikát csak ideiglenesen, tapasztalat- vagy helyesebben pénzszerzési eszközként tekintve keresik föl és bizonyos időközönként utána sietnek visszatérni szülőföldjükre. De ezek a kivándorlók is azok soraiból kerülnek ki, akiknek itthon semmi, vagy legalább nem sok veszteni valójuk van; vagyis újra eljutottunk oda, ahonnan kiindultunk, hogy a kivándorlás oka gazdasági baj, a megélhetés nehézsége, vagy éppen lehetetlensége.

Ezt kellene mindenkinek szem előtt tartani, aki a kivándorláshoz hozzászólni, vagy abban intézkedni akar. A bajt csakis úgy gyógyíthatjuk meg, ha előbb megismerjük, mit kell orvosolnunk. Hiábavaló beszéd az, hogy a kivándorlást a csábító ügynökök és hasonló izgatók idézték elő. Aki jól érzi magát otthon, annak ugyan hiába beszélnek az ügynökök és csábítók. Ismerni kell a földművelő paraszt konzervatizmusát és ragaszkodását szülőföldjéhez. Nem igen mozdul ki az falujából addig, amíg az inség nem ad neki kényszer-utlevélet. Amint sánda szemmel néz minden idegenre, akit egyszerűen jött mentnek csufol magyar és tót egyaránt, úgy hasonlóképpen tudja, hogy őt is lenézéssel és bizalmatlansággal fogadják, ha idegenbe tér.

Gazdasági bajok lévén a kivándorlás okozói, gazdasági uton is kell azok megszüntetésére törekednünk. A boldog emlékü Egan Ede többet tett egymaga a rutén kivándorlása csökkentése ügyében, mintha minden békétlen nyakára egy zsandárt varrtak volna. Annak a nyomorgó, harmok módjára tengődő, kiéhezett népnek földet és marhát szerzett, amelylyel egy szebb jövővel biztató élet keserves küzdelmét kezdhette meg.

Nem is akar onnan kivándorolni senki, ahol Egan működését régebben megkezdte, úgy, hogy annak már eredményei is lehetnek. A rutén vidékekről egyedül Máramarosból tart nagyobbszámú kivándorlás, vagyis ott, ahol az oly szerencsétlen véget ért kormánybiztos csak mostanában kezdte el működését kiterjeszteni.

Nem az utlevél-ügy szigorítására, nem is zsandárookra van szükség, hogy az egyre nagyobb mérveket öltő kivándorlást szűkebb mederbe szorítsuk. Igyekeztek első sorban is a kormány arra, hogy Egan helyét méltó utóddal betöltse és terjeszse ki ezt az áldásosnak bizonyult, nem remélt sikereket elért akciózt mindazokra a vidékekre, ahol a nyomoruság, az inség fekete réme izgat a kivándorlás mellett. Politikusok és elméleti közgazdák: nézzétek meg egyszer a kivándorlók száználmas csoportját, beszéljétek egyszer azzal a kiaszott arcú, rongyokba takart paraszttal és meg fogjátok tudni, hogy miképp kell a kivándorlást megakadályozni!

A boerek szabadságharcza.

Saját tudósítónktól.

Budapest, decz. 2.

A múlt napokban eredeti és teljesen hiteles értesítések nyomán közöltük, hogy még az angol kormány hivatalos kék könyvébe is tudva és akarva meennyi meghamisított adatot jegyez az angol kormány.

Most ismét abban a helyzetben vagyunk, hogy az augusztus és szeptember hónapokban történt összeütközésekről, csatákról teljesen hiteles értesítéseket közölhetünk, és ezekből bárki megalkothatja magának a dél-afrikai helyzet hű képét.

Augusztus hónapban az angolok több súlyos vereséget szenvedtek. Így Tarantaa-

Tudom, értem a te hű ragaszkodásodat is. Kicsoda zsirálná különben a férjed váltóit. — Csodaszép volt a mint egyszerre kiegyenesedve szenvedélyesen sültögtá magá elé: — Mit akartok tőlem? Mit bántjátok azt az embert? Tudjátok meg, hogy mindent, az utolsó betűig elmondok neki, amit róla beszéltek. Ne vigyétek végletekig. Mert eddig is irtóztató erőmbe került, hogy valami rettenetes ne történjék. Azt gondoljátok raján, hogy az az ember gyáva, aki ezt az állapotot sokáig tudja tűrni? Hisz egy tekintetem kezes barányt, a másik gyilkost nevel belőle! . . . Persze, tinéktek ez batesz érzélgősség, vagy igazság, ami különben a legtermészetesebb valami, mert szerajúk egymást. Ti piszkos kalandot láttok két léleknek a tragédiájában. Ti a legszennye-sebbre gondoltok, ha vele beszéltek, — vele, aki előtt az anyjának a tisztasága sem oly hecsületesen fontos, mint az enyém . . . És eddig csak tudtam élni ebbe a hazug levegőben. — Geldenné felé fordult: — A te levegőben! . . . Nem tudom mi lesz! Megyek, viszem ezt a két ártatlanságot. Hozzá: — Az én véreim, s az enyém szent O előtte. Most már hallottátok az ajkamról, amit ugyanis tudtatok. — Ott termett Geldenné előtt: — Lásd, ilyen igaz az én lelkem, ilyen hazug a tied meg a fajtádé.

Az öreg asszony félve kuporodott össze, vonaglott mint fejére zuduit a szó:

— Még a kegyelemfófással sem maradtok adósod. Te hires jószívű, jólelkű asszony, aki annyira le tudod biliacsálni a szót, hogy az mindennap a szeretőjé-

Lecsapott az első villám. — A kihívó dacz megremegettette Geldennét. A vihar mo- raja reszketett a szobában. Már félig-meddig sötét volt, de azért kilehetett venni a meg- támadott asszony keble, mint vonaglanak egy csodaszép test körvonalai; odapattant a nő a szalon közepére és ebben az öntudatlan, becsületes pózban repültek szeméből, ajkáról a vakító és öldöklő villámok:

— Mit akarsz tőlem? Miért bántasz, mi? Azt gondold talán, hogy let-pertél, ha azt vicsoiritja a fogad, hogy nem szeretem a férjemet? No hát, rosszul hiszed. Mert én visszapattanok, a lelkedre ugrom és úgy ki- áltom bele, hogy tele van az csunya fölttal, hazugsággal. És igenis, a szemedbe vágom, hogy undorító vagy. Mit beszélsz te, hogy anyánk voltál? Te? Igen: — időtőlésből! Mert neked nem voltak gyermekeid, aztán majd felvetett a fényed, nem tudtál mit csi- nálni unalmadban, hát nekünk juttattad az anyáskodásod morzsáit. Ilyen a te hires jó szived! — Libegve folytatta: hogy mersz a te jóteknységüdről beszélni? A te jóté- konykodásod gyalázatosabb, undorítóbb, mint, ha a szegény embert oldalba rugnád. Mert te a véret, az életét szeretnéd érte. A te kezéd csak azért nyul a zsebedbe, hogy amennyivel meghosszabbítod talán a nyo- morgóknak az életét, azzal tovább élj te. Minden krajezáért a magad életének a hoz- szuságát akarod a jószívűségéd ájtatos ál- arcza alatt megváltani. Mert azt hiszed, hogy a halált is megvásárolod pénzért. A szegény- pirja ül ki atcomra, hogy a magam álléreit is szóba merem hozni. De az én fillérem, vagy a másé után nem jár senki lelkének

az uzsorakamatja, mint a tied után! Ilyen a te jó hires jószived. — Elsimított a homlo- káról egy odatolakodó hajfürtöt: Nem félj, még nem vagyok készen! Ne félj, tudom, mire vársz. Megkapod. Azt hiszed, ugye, nem merek beszélni? Nem merem itt előt- ted, előttetek hangosan is megmondani, mit ugyanis tudtok, hogy nem szeretem az uramat? . . . Nem szeretem! A testem föl ettől az embertől, a lelkem meg utálja. És ennek is te vagy az oka! Csak te! Mikor az apánk leakart rázni bennünket a nyakáról, te vol- tál, aki anyáskodó szerepedben készségesen segédkezél neki az üzletek megkötésében. Engemet is eladtatok egy embernek. Mikor aztán két ártatlan gyermek nevezett anyának, — akkor ismertem meg azt, akiért szül- tem, s akit nekem teremtet az Isten . . . Mit szórja a macskaszemed azt a sárga fényt? Igenis azt az embert szeretem! Azt a koldust, aki teneked, tinéktek: sehonnai, senki, nekem: világ, élet, minden.

— Faltné alig hallhatóan dohogta:

— Az a gazember! Egészen a hatal- mába kerített! Most már a szerelmes nő- tény dübe sikított a szobán:

— Ne bántsd! Hogy mered sérteni? Nekem nincs testvérem, nekem nincs sem- kim, csak a gyermekeim, meg az az ember. És a véredtől sem irtózom, ha azt az em- bert bántod! Egy pillanatra gunyos lett a beszéde: Igaz! Teneked a néni fejével kell gondolkodnod, hálásnak kell lenned, hogy embert csináltak a kis könyvelő uradból.

A sokat próbált kereskedő-agens fele- sége féltékeny vágott közbe:

— De, Lujza . . .

#01 d
Kloof melle
volt. Augus
az egész a
és ezer kat
Ennek az ü
volt.

Az ar
ben állottak
angolok ke
rok közlésé
is megtudtá
telen elhag
ték az ang
madtak a
boerek ped
előnyomom
az angol se
tüzelni.

Aug. 3
között a bo
személyvon
miszer és f
is volt. Ho
van, mi se
pánzélvon
nem mind

Ugyan
keztükbe. A
röpitését m
riai polgár
tök Koos S
W. T. Bell
van Wyk,
rokonát ké
Bell és a t
len, de az
a vonatokr
ettek néhá
vonatokra.

Hirfor
adja, hogy
dig oly por
mozgalmár
felváltva r
ország és s
— hazame
visszatérne

Minde
botránkozik
még a bete

hez jár. T
rajta.

Egy p
A már jó
egy mego
kis ember,
szivarra g
aranyozta
arczát. A
jogait véde
tak, az eg
a negyedik
czu, törék
tét észre

Falt,
len üzletv
Avva

A sz
kaczagásr
— Te
összezuz-
K

Az el
asszonybó
dárka lett,
simogatta

— H
hogy nag
kat . . .
— Z
— N
A tö
vére hom
En értele

Kloof mellett százkilenczvenhat halottjuk volt. Augusztus 23 án Botha Lajos elfogta az egész angol sereget és így tizenhét tiszt és ezer katonát került a boerok hatalmába. Ennek az ütközetnek igen érdekes lefolyása volt.

Az angol, a boer sereg egymással szemben állottak, de erről egyik sem tudott. Az angolok kemeik által előbb értesültek a boerok közelségéről. De már ekkor a boerok is megtudták az angolok jelenlétét és hirtelen elhagyták a táborhelyet és megkerülték az angolokat. Ezek nagy kiabálással támadtak a boerok üres sánczai ellen, a boerok pedig az angol sereg háta mögött előrenyomultak, elfoglalták az ágyukat és az angol seregre a saját ágyúkból kezdtek tüzelni.

Aug. 31 én Waterwal és Hamanskraal között a boerok a levegőbe röpitettek egy személyvonatot, melyben nemcsak sok élénk miszer és fegyver, de nagyszegű kispénz is volt. Hogy a boeroknak mennyi lőszerek van, mi sem mutatja jobban, mint hogy a páncélvonatról zsákmányolt municziót majd nem mind otthagyták.

Ugyanakkor 300 darab ló is került a kezükbe. Az angolok, hogy a vonatok légbe röpitését megakadályozzák, tekintélyes pretóriai polgárokat, körülbelül vagy 200 at, köztük Koos Smit, pretóriai kormánybiztos, P. W. T. Bell-t, az államnyomda igazgatóját, dr. van Wyk, van Brugyen, Delarey tábornok rokonát kényszerítették a vonatra szállani. Bell és a többiek tiltakoztak ezen eljárás ellen, de az angolok erőszakkal cipelték őket a vonatokra. Ugyanoly erőszakkal kényszerítették néhány előkelő hadofoglyot is a páncélvonatokra.

Hirforrásunk igen érdekes magyarázatát adja, hogy a boer vezérek miért bírnak mindig oly pontos értesülést az angolok minden mozgalmáról. A családok boerok ugyanis felváltva rövidebb hosszabb időre — minden órság és szigorú rendszabályok daczára is — hazamennek övéikhez és azután ismét visszatérnek a táborba.

Minden jobbészű ember méltán megbotránkozik az angol kufár szellemen, mely még a beteg, a sebesült katonákon is nyel

hez jár. Tudod te ezt jól, hát csak rágódj rajta.

Egy pillanatra világos lett a szobában. A már jó idő óta egyik ajtóban állott Falt, egy megdöbbenően félművelt, neveletlen kis ember, nem törődve avval szalonba van-e, szivarra gyújtott. A gyújtó lobbanása meg-aranyozta kissé az asszonyok lánzában égő arcát. A közepen fenséges pózba állott a jogait védő nő, a többiek mereven bámultak, az egyik sarokban ott didergett Irma, a negyedik testvér egy végtelenül bájos arcú, törekeny testű asszonyka, akinek a jótét észre sem vették.

Falt, a könyvelőből vedlett kis neveletlen üzletvezető hápogta:

Avval az emberrel majd én bánok el!

A szerelmes, féltékeny nőstény ideges kacagására süvített:

— Te? Te féreg, hisz a tekintete is összezuz-Karon fogta Irmát: Jőjj!

Az előszobában a szenvedélyesen szerető asszonyból egyszerre félnék, reszkető madárka lett, jól esett neki amint Irma meg-simogatta égő homlokát:

— Hallottam mindent, tudom, értem hogy nagyon szereted őt. Szenvedsz sokat...

— Zokogás volt a felelet:

— Nagyon sokat...

A törekeny asszonyka csókot lehelt nővére homlokára: — Ne sirj, kis madaram. Én értelek. És szeretlek...

részkedni akar. A pretóriai vöröskereszt-kórházban roppant sok adomány gyűl össze, amit a világ minden tájáról küldenek a katonák részére. De a katonák ezen adományokból csak pénzért kapnak. Így egy pár harisnya ára két chilling, egy ing ára négy shilling. S mikor egy sebesült katonát meglátta, hogy a különféle dolgokat nekik küldték, visszakövetelte a pénzt, azzal korkolták le, hogy ez felsőbb parancsra történik.

A boer harcászok egyik legkiválóbb hőse Jack Hinton, akit az angolok csak Jack the Wrecker-nek (a bosszulónak) neveznek. Hinton a negyestere a vonatok légbe röpitésének és amellet elszánt, vakmerő ember. Ő volt az, aki még két társával, de Roos és Schlechtkamp holland katonákkal a Spionskopon a délafrikai köztársaság zászlóját kitűzte. Hét angol ágyúteget tüzelése közben másták meg a Spionskopot. Ezzel magukra vonva az angolok figyelmét, a boer seregek szabadabban működhetek.

Az angolok nehezen kapnak marhákat is, mert a szállítók nem vállalkoznak a szállításra. Az angol kormány ugyanis kötelezi a szállítókat, hogy a kikötőktől egészen a csapattestekig a marhákat saját felelősségre szállítsák, a vámokat és egyéb illetékeket a sajátjukból előlegezzék és ők csak utólag kapják meg illetményeiket. Csakhogy a boerok részen vannak és az ily marhaszállítványokat elfogják.

Az angol tiszteknek a legénység előtt semmi tekintélyük nincs. De nem csoda. A boerok ugyanis minden támadásnál első sorban a tisztekre lövöldöznek. Hogy a boerok meg ne ismerjék őket, az angol tisztok kardjukat leteszik, és legénységi puskát vesznek kezükbe. Ha pedig egy csapatot elfognak a boerok, a tisztok egyenruhájukról letérik a tiszt jelvényt, hogy az ellenség velük, mint tisztekkel, ne bánjon szigorubban.

Hirforrásunk nyomán a legközelebbi napokban ismét újabb hiteles tudósításokat közölhetünk az angol boer harctéren történő dolgokról.

Ugy látszik tény, hogy Kitchener lemond a fővezérségről. Hamilton, az újonnan kinevezett törzskari főnök már megérkezett Fok városba. Egyelőre tagadják Londonban a fővezér cserét, amivel együtt nemcsak hadviselési, de politikai változás is fog járni. — Londoni hírek szerint ugyanis Hamilton az angol kormány újabb békefeltételeit viszi magával a boerokhoz.

A boer hadseregben is történt változás amelynek az angolok alig örülnek. A sokszor holtak híresztelt Dewett boer tábornok kinevezték a boer sereg katonai főfelügyelőjévé. Dewett már el is foglalta állását és most sorra látogatja a boer komandókat, valamint a boerok által megszállva tartott területeket.

Minden jel arra mutat, hogy a közel jövőben igen érdekes híreket fogunk hallani.

Házalás megrendelési ivekkel.

Debreczen, decz. 2.

A vigéztörvény életbeléptetése előtt is tiltva volt már a sorsjegyekkel való házalás, de ezt a törvényt azzal játszották ki, hogy megrendelési ivekkel árasztották el az országot, melyben minden sor- és nyerőszám nélkül a megveendő sorsjegy értékébe bele nem tudott és a sorsjegy nemétől függő kisebb nagyobb összegeket szedettek az ezen célra kiküldött pióczák (vulgó: agens) által.

Ép úgy szedték azzal rá a nagyközöniséget, mintha valamelyik helybeli iparos, vagy kereskedő egy nyári öltönyről, vagy téli bundáról megrendelési iveket bocsátana ki és azokat árulnatná; mintha az a szerenésien vevő megrendelési iv nélkül nem

tudna sorsjegyet, vagy más egyebet vásárolni.

Most már magánfeleket meglátogatni nem szabad s mégis akadnak kétép axiszterciájú egyének, akik úgy, mint valami vaks kereső kiitcselnek és az embereket, mint alábbi számadásból kitűnik, rászedik.

De a legcsodálatosabb a dologban, hogy akad olyan fővárosi, sőt külföldi nyuzó, aki a törvény ellenére magyar szövegű megrendelési iveket nyomtat, melyek keretét száz-ezres számokkal láttatja el.

A napokban egy másodosztályú vasuti kocsiiban egy orrhangon beszélő, mágnás hangzású név bemutatásával két jámbor mérnököt csapott be egy ily kaiandor, amennyiben egy-egy megrendelési ivért hét forint ötven krajczárt megfizettetett magának és míg ide nem érkezett a vonat, holmi főispán, Fritzi, Muki grófokról és elvált hercegnőkről beszélt, annyi időt sem engedve a rászedetteknek, hogy a megvásárolt makulatura papiros szövegét átvizsgálják.

Mikor a sokféle mágnásokból kiabrándultak, egy helybeli pénztintézethez fordultak felvilágosításért és ott kiszámították nekik, hogy egy százforintos 1860 ik 170 forint értékű sorsjegyért 242 forintot kell nekik fizetni, holott aki egy ilyen sorsjegyet megvesz az itteni pénztintézetknél, husz forint lefizetése mellett egy zálogjegyet kap róla, melyben a sor- és nyerőszámok vannak feljegyezve. A hátralevő összegért hat százalékot fizet, de a sorsjegy után 4 százalékot élvez, a netaláni nyereseménynek egyedüli tulajdonosa és a hátralevő összeget kedve szerint letörlesztheti.

Ime: ez a különbség a szolid alapon épült és balekfogásból élő üzletek között.

Mint tudósítónktól értesülünk, az illető orrhangon beszélő agens most Böszörmény vidékén járkál áldozat után. Jó lenne a hatóságoknak figyelemmel kísérni lépteit s megelőzni, hogy ravasz fuffanggal sok szegény embert becsapjon.

Apagyilkosság.

Elvetemedett fiu.

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, decz. 2.

Borzalmas gyilkosság történt tegnapelőtt reggel — minekünk itják — a Kolozs megye határszélével szomszédos Lunka község környékén.

Motae Juon lunkai lakos szerdán reggel elindulva az erdőre fát vágni, magával vitte Vazul nevű fiát is. Minthogy a munkájuk egész napra volt tervezve, az öreg Motae, mielőtt a faluból kimentek volna, az öreg pálinkát vett s azt a tarisznyába tette, mentek ki az erdőbe. Már utközben kérte a fiu az apját, hogy adjon neki pálinkát de a pályinka helyett az öreg szidással traktált a fiát. A munka megkezdése után az öreg ismét elővette a pálinkás üveget s abból néhányszor ivott. A fiu akkor is kérte az apját adjon neki is pálinkát, mert fázik, mire az öreg egy fadarabot kapott fel azzal néhányszor ráütött a fura.

Ezután hozzáálltak a munkához. A mint az öreg Motae egy fatörzs szétvágásával foglalkozott, az elvetemedett fiu hátáról egy

hatalmas csapást mért a kezében levő baltával az apja fejére, minék következtében az öreg elbukott de ismét talpra akart állani.

Ekkor a felbőszült fiu melléje ugrott s még néhányat ütött a fejére. Az éles balta teljesen szét hasította az öreg ember fejét.

A gyilkos fiu ezután elővette a pálinkás üveget, annak tartalmát fenekig kiitta s ezután az apja holttestét száraz levelekkel betakarva haza ment. Otthon járt mondta az anyjának, hogy apja haza zavarta őt. De mert a fiu nagyon izgatottnak látszott, az anyja ki ment a férje után az erdőbe és a gyilkosság helyén megtalálta a holttestet.

A fiu nem várta be míg anyja haza jött, hanem megszökött hazuról s a falu végén egy putriban elbujt, hoi a csendőrök megtalálták.

A gyilkos minden habozás nélkül mondta el a gyilkosság részleteit s a gyilkosság okául azt adta elő, hogy az apja őt megverte.

Becsületes megtalálók.

— Saját tudósítókától. —

Budapest, decz. 2

Mulatságos ravaszsgal csapta be két csavargó Bene Pál közlegényt. Bene kevéssel tíz óra előtt a Kamniczer-utca és a Teréz körút sarkán föl és alá járkált. A hó egyre hullott a nedves aszfaltra, az idő különben is kellemetlen volt s Bene kívül alig járt arra valaki.

A Kamniczer utca felől egyszerre gyors léptekkel futott ki a körútra egy szegényes ember öltözött alak. Egyenesen a sarki lámpának tart, lehajol és Bene tisztán látja, hogy az ismeretlen egy pénztárczát emelt fel a földről. Utána akar menni, hogy a talált pénztárczát elvegye tőle és a rendőrnek adja át, a mikor szembe jön már vele egy másik ember s izgatottan kérdi a meglepett katonától:

— Elvesztettem a pénztárczámat. Száz forintos gyűrűm is benne volt!

Bene felelni sem tudott az ijedt embernek, mert ez már futott tovább. A másik azonban, a ki a tárczát megtalálta, még ott állott a másik sarkon. A katoná hamar meg is szolgáltatta:

— Az a szegény ember vesztette el azt a pénztárczát, a mit maga most megtalált. Vigyük be a rendőrségre.

— Ugyan, vitéz uram, miért vinök be? Felelte neki a csavargó — mikor ugy sem látta senki, csak kigyelmed. Usztozzunk meg rajta, a felit oda adom.

A tárczában azonban csak négy fillér volt s egy brilliáns gyűrű, a melyet esti tíz órákor nem lehet egykönnyen pénzre tenni. A csavargó tanácsára azonban ezt a kérdést is megoldották. Bene átvette a fényes brilliáns gyűrűt, hogy reggelre zálogba viszi és a kapott pénzt délután megfizetik. Biztosítékul azonban Bene odaadta a maga három aranygyűrűjét, a mit huszonöt forintért vett a megtakarított pénzén. Ezzel elváltak egymástól.

Bene ma reggel a fényesen csillogó gyűrűt bevitte egy budai zálogházba, a hol csakhamar kiderült, hogy a brilliáns gyűrű se

nem arany, se nem brilliáns és mindössze huszonöt krajczárt sem ér. Bene most vette csak észre, hogy becsapták. Elsietett a főkapitányságra és följelentést tett a két csavargó ellen, a kik nyilvánvalóan összejátszótak, hogy Benét kifosztják.

NAPI HIREK.

— Tisztújító közgyűlés. A debreczeni ügyvédi Kamara tegnap délelőtt tartotta tisztújító közgyűlését. A gyűlésen Márk Endre elnökölt. A tagok teljes számban jelentek meg a gyűlésen egy annyira, hogy a kamara helyisége csaknem száznak bizonyult befogadásukra.

A gyűlés különben nagyon is parlamentáris modorban folyt le, mivel oly szenvedélyes viták keletkeztek, hogy a felizgult kedélyeket alig sikerült lecsillapítani. A gyűlést Márk Endre nyitotta meg, de mielőtt beszédét befejezte volna, a tagok egyrésze halasztási indítványt kész a tisztújításra deczember hó 29-ig.

Varga Lajos dr. hosszabb beszédet tartott, melyben helytelenítette a választmány eljárását. Kardos Samu dr is hasonló szellemű beszédet. Márk Endre válaszolni akart, de a nagy zajban nem tudott szóhoz jutni. Ekkor azt indítványozta egyik tag, hogy be kell a vitát rekeszteni. Ez indítvány szavazás alá bocsátlatván, nagy zajban, szenvedélyes kitérések között 29 szavazattal 23 ellenében elfogadták.

Ezután névszerűen szavazással döntöttek a tisztújítás megkezdése iránt, mely következő eredményre végződött:

Elnök lett Márk Endre, elnökhelyettes Szilágyi Imre. Titkárok dr. Megyery Sándor. Pénztárnok Kálmán Czehelyi Mór. Ügyész Descombes Henrik. Ezután még tizenkét választmányi tagot választottak Debreczenből és a kamara kerületéből.

— Hirdetmény. A Teleki és Vigkedvű Mihály utcai ev. ref. elemi iskolákban a tanítás megkezdése engedélyeztetvén. Fölvívatnak az illető szülők, hogy gyermekeiket a nevezett iskolákba haladék nélkül elküldeni el ne mulasszák. Debreczen 1901. Decz. 2-án Kiss Albert iskolaszéki elnök.

— Nem állt a szavának. Régi jó magyar szokás, hogy a szeszől felhevült kebel dalra fakasztja az ajkakat, daczára a szigorú rendőri tilalomnak. Tóth Lajos lakatossegéd is így járt el tegnap. Jól elmulatoit valahol a hazatérőben torka teljes erejéből gyújtott rá a legújabb nótára. A poszton álló rendőr figyelmeztette, hogy Debreczen utczában nincs szokásban az ilyen nagyfokú gajdolás, de Tóth rá sem hederítet, miért is a rendőr felkísérte a központra Bardócz biztos elé. Bardócz biztos a szívére beszélt s figyelmeztette hogy menjen haza csendesén. Tóth fel is fogadta ezt, de már egy fél óra múlva egy másik rendőr ismét felkísérte, mert előzőleg adott szaváról. Bardócz biztos aztán kénytelen volt becsuktatni, hogy kialudja mámorát.

— Elcselt a járdán. A tél fagyossága im már a járdákon is meglátszik. A nappali olvadást reggelre fényes tükörré teszi a járdákat a fagy. Ilyenkor aztán nagyon kellemetlen járni a különben urias külsejű járdán, mert az ember alni könnyen kiszalad a lábára. Arra meg nagyon kevesen gondolnak a háziurak közül, hogy a járdát be kellene hín-

teni egy kis homokkal, fűrészporral, vagy a legrosszabb esetben hamuval is és e csekély munkát igénylő dologgal sok szerencsétlen ségnak vehetnék elaját. Tegnap reggel is egy idős asszony esett el a sikamlós járdán s hely erősen megsérült, hogy mások segítségével tudott lábra állani. Hát ezt és az ehhez hasonló eseteket egy kis figyelemmel könnyen el lehetne kerülni.

— A kanyaró, Debreczen városnak ez az állandó vendége folytonosan beszélt magáról. Most már járványszerűleg lépett fel a gyermekek között, mely az iskola látogatásra van zavaró hatással, mert a tömeges megbetegedés miatt a hajóság kénytelen be záratni az iskolákat. A napokban a homokkerti óvodát, most meg a nőegyleti járvaház iskoláját zárták be a kanykró miatt.

— Kitéltva Debreczenből. Szatmári Eszter Brágya Sándornét és Pozsgai Pétert a rendőrség már sokszor megbüntette sőt ki is tiltotta a városból. A kitéltt alakok nem sokat adtak a kitéltásra hanem vissza jöttek Debreczenbe. Azonban felismerték őket és elfogták. A rendőrség keményen megbüntette a három jó madarat és büntetésök kitéltése után illetőségi helyökre toloncsolják.

— Kutyaüldözés. Van melegük a szegény kutyáknak, pedig hát most már deczemberi időt jelez a kalendárium. Mivelhogy a különben kedvelt négylábuak között könnyen kitér a veszetség, a hatóság — nagyon helyesen — nem engedi meg, hogy az utcán csatangoljanak és irgalmatlanul elfogatták őket a peczér által. Ma is nagy ribilliót csinált a peczér drótja. A kalitba szánt ebek az önfentartás ösztönéből hevitve menekültek a szélrózsa minden irányába. Futott a peczér is a csobogó sárban, élénk derűtiséget kelteve, mikor az üldözött állatot el nem találva, maga is hasra esett. A razzianak azonban szép eredménye volt s több hűségese házörző jutott peczéri kezelés alá. Az ilyen gondosságért különben méltán nevezhetnek gazdájukra.

— Aki a szerencséje miatt megőrült. Egy berlini szegény mécsáros-legény a napokban megütötte valamelyik német sorsjáték főnyereményét, 18,070 márkát. A pénzt a feleségével ment fölvenni. Miker a sorsolási irodából hazafelé indultak, a mécsáros legény észrevette, hogy felesége beszédjében nagyzási hóbort jelei mutatkoznak. A szegény ember igyekezett feleségét megnyugtatni, ami azonban nem sikerült neki, mert mire lakásukig érték, az asszony teljesen megzavarodott. Később dühöngeni kezdett és be kellett az örültek házába szállítani. Megőrült a szerencséje miatt.

— Gavallér-boszu. Nagy szél kerekedett tegnap délelőtt mely lekapta a fejről egy a főtéren sétálgató fiatal urnak széles kalapját, és besodorta a szomszédos utcába. A járda szélén álló vasárosok le nem hajoltak volna érte egy világért hanem kárörvendő nevetéssel szemlélték a kalapja után kétségbeesetten szaladó gavallért. Ez végre utólért a jól besározott kalapot, mely éppen egy parasztasszony lábánál állott meg. A fiatalembert szörnyen bosszantotta ez az indolencia. Hirtelen gondolt egyet benyult a bundája zsebébe s egy ezüst forintost nyujtott az asszony felé. Ez hűledezve bámult rá.

— No, a fáradságáért mondá a fiatal ember, — hogy fölvette a kalapomat.

Hosszas habozás után szólalt meg az asszony:

— Hm... Oztán adott volna a nacsáságos ur egy forintot, ha fölveszem a kalapját?

— Adtam volna. Bizony isten.

— Hát akkor hajtsa el még egyszer a nacsáságos ur!

— **Döhögő részegek.** Bodnár Imre és Csatári Lajos napszámosok a városi szesz-mérdében iszogatták a pálinkát. Mikor aztán fejükbe szállott a szesz, ószszveveszték és öklükkel osztották el egymás közt a pert, miközben az üzlet ablakait is bevették. A ki mérő végre is rendőr után küldött, aki a két veszekedőt a bűnügyi osztályhoz kísérte fel.

— **Hólabda rendszer képes-levelezőlapokkal.** Egy müncheni cég új hólapdarendszert hozott használatba. Eszerint egy bizonyos egyénnek tizenkét más egyénhez egy-egy olyan látképes levelező lapot kell küldenie, melyet az illető cég hoz forgalomba. Ennek a tizenkét egyénnek ismét egyenként más tizenkét egyénhez kell ily látképes levelezőlapokat küldenie s csak akkor kapja meg az első egyén a jutalmát, nevezetesen egy aranyórát lánccsal. Ezek szerint tehát, hogy a jutalom megnyerhető legyen, 1728 levelezőlap küldendő szét és ha vesszük, hogy mindenki megszerezni óhajtja az aranyórát, ilyformán nagy hasznót csinálnak a cégnek. A hólapdarendszernek azonban rendszerint az a vége, hogy csak az első jutnak a jutalomhoz, a résztvevők tulnyomo része azonban kidobja a pénzét.

— **Iskolai ünnepély.** Az ev. ref. főiskola tanári kara Zalányi János és dr. Csűrös Ferencz főgymnasiunai tanárok beiktatása alkalmából f. évi decz. 7-én, szombaton délután 10 órakor a főiskola dísztermében Iskolai ünnepélyt tart, a következő sorrendel: 1. Házánka Törökötől; éneklő a főiskolai énekkar. 2. Megnyitó beszéd; tartja: főtitkár, Kiss Áron püspök. 3. Székfoglaló értekezés tartja: Zalányi János. 4. Székfoglaló értekezés; tartja: dr. Csűrös Ferencz. 5. Üdvözlés főtitkár, Kiss Áron püspök úrtól. 6. Üdvözlés Sinka Sándor főgymnasiunai igazgatótól. A Szózat éneklése előtt. Mélt. gróf Dégenfeld József főgondnok ur Tóth József ny. tanárnak a Ferencz-József rend lovagkeresztjét ünnepélyesen átadja. 7. «Szózat» Egressy Bénitől; éneklő a főiskolai énekkar.

Színház

Színházi műsor.

Hétfőn, december hó 2-án, bérletszünetben, Szoye r Ilonka urhölgy utolsó búcsú előléptől: **NEW-YORK SZÉPE.** Operette 6 képben.

Kedden, december hó 3-án, bérlet 52 ik szám »A« — II ik **RAKÓCZI FERENCZ ROGSÁGA.** Történeli színmű 4 felvonásban.

Szerdán, december hó 4-én, bérlet 53 ik szám »B« — A **BÖR.** Falusi történet 3 felvonásban.

Csütörtökön, december hó 5-én, bérlet 54 ik szám »C« — újdonságul először: **A VÖRÖS TALÁR.** Dráma 4 felvonásban. Irta: Eugène Brieux. Fordította: Zigány Árpád. — 4 felvonásban.

Pénteken, december hó 6-án, bérlet 55 ik szám »A« — másodsor **VÖRÖS TALÁR** Szombaton december hó 6-án, bérlet

56 ik szám »B« — **VASGYÁROS.** Színmű 4 felvonásban.

Vasárnap, december hó 7-én két előadás; délután 3 órakor, félhétórakkal: **OCS KAX BRIGADÉROS.** Történeli színmű 4 felvonásban; este 7 és félórakor, bérletszünetben, újdonságul először; **SVIHÁKÓK.** Operette 3 felvonásban. Zenéjét szerette: Z. ehrrer F.

Szoye r Ilonka Debreczenben.

— Szombaton. G é s á k, vasárnap, A n g o t. —

Nagy stílu pálya hőse a debreczeni színház hódító vendégművésznője, Szoye r Ilonka. Alig két év óta van színpadon, úgy szólván a zsenge fiatalság bimbózó korában és már oly tüneményes adományok fölött uralkodik korlátlan hatalommal, hogy nem nehéz megjósolni e zseniális tehetségnek a legmagasabb művészi tökéletességre emelkedését.

Két új szerepében láttuk egymás után. Szombaton a G é s á k Mimózájában a török kegy japáni virág hamvas báját mutatta be, szinte láttuk, mint jár ez a tipogó, almodozó szemű, kicsi gésa gyermek módjára félig immetten az élet veszedelmei közt, behuny szemmel, szívében és ölében a szerelem rózsáival. Élt ez a gésa, különös, édes volt és költői vonásaival különbözőt valamennyitől, akiket eddig élveztünk.

Vasárnap A n g o t Clairettejében amannak csodásan elütő ellenképét mutatta be Szoye r Ilonka. Csupa tűz volt, csupa eleven, triss ölet, új, színes és bájos. Játékának fő értéke, hogy ezer színt vált, mindig a helyzethez, alkalomhoz illőt és a szerepvázán keresztülszillog egyéni ötletességének kedélye, temperamentuma, véra sugallásának egyre ömlő sugározóne.

És éppen ez a Szoye r Ilonka bámulatosan gazdag adománya, hogy játékában csaknem oly nagy és egyenletes a skálája, mint hangjában és énekművészetében.

Éneke valósággal forrongásba hozta a zsufolt házak lázas közönségét. Kápráztató virtuozitása az éneklés művészetében szinte megdöbbentette a tömeget, vissza fojtott lélekzettel szitta magába kiki ezeket a tisztán csengő, remekbe csiszolt hangokat és minden ének szám után felzúgott az orkászzerű tüntető taps. Természetesen minden számot meg kellett háromszor is ujránia s nyílt jelenés után is mindig kihívták, felvonások végén pedig tizenötösor tapsolták a vasfüggöny kis ajtaja elő. A Mulder féle stakkató polka éneklőadása a legtökéletesebb művészet, világhírű hegedűművészek nem tudnák a négy hurból szebben, tisztábban elővarázsolni a stakkatókat, mint ahogy azokat Szoye r Ilonka éneklé.

A miénk iparkodtak megihletve a vendég nyomában haladni. Különösen szép sikere volt tegnap F. K á l l a y Lajzának, Lange szerepében, hangjával, játékával egyaránt kitűnőt nyújtott. Pompás volt S z i k l a y és friss, öletes S a r k a d y, a többiek is méltók öszinte dicsőretünkre.

* Szoye r Ilonka még játszik. Szoye r Ilonkának ma este kellett volna N e w - Y o r k s z é p - e - b e n a debreczeni közönségtől elbúcsuznia; de az érdeklődés fellépésé iránt oly rendkívüli, hogy holnap kedden

még egyszer föllép A n g o t b a n. A művésznő innen Pécsre utazik, ahol csütörtökön játszik először.

Törvényszék.

Az asszony miatt.

(Esküdtszéki tárgyalás.)

— Saját tudósítónktól. —

Debreczen, decz. 2.

Az új esküdtszéki cyclus ma vette kezdetét. A kir. törvényszék I. számú nagy tanácsstermében gyűlt egybe az esküdtbíró-ság, hogy ítéletet hozzon K. Tóth Sándor hajdu-böszörményi földbirtokos ügyében, aki szándékos emberöléssel van vádolva.

A tárgyalást Dr. Szeőke István törvényszéki bíró, ez a kiváló jogász vezeti. A vádat Horváth dr. kir. alügyész képviseli, míg a vádlottat Dr. Kardos Samu, az országos hírvédelmi lista véai.

Az esküdtszék megalakítása után a vádlottat képező irat került felolvasásra, mely az elkövetett tettről számol be.

Az eset a vád szerint következő:

K. Tóth Sándor 36 éves, ev. ref. vallású hajdu-böszörményi lakos mintegy tíz év óta él együtt a feleségével Somosi Juliánával. Ez idő alatt a házastársak között gyakori volt az összeütközés s egymást érte a perpatvarokozás. A férj, ki megunta a békételen házasságot, többször felszólította a feleségét, hogy hagyja el őt s térjen vissza apja házához.

A múlt évi december 23-án elis ment az asszony K. Tóth Sándortól s elköltözött az apja házához, mert a férje már előző napon is kiverte a házból. Ekkor K. Tóth felszólította, hogy a holmiját is vigye haza, de az asszony a felszólításnak nem engedelmeskedett mindaddig, míg az ingók elvitelét bírni uton el nem rendelték.

Ez évi január 19-ke volt az ominózus nap, mely K. Tóth Sándort bajbakeverte. E napon ugyanis visszatért az asszony a házhöz az apjával és Varga András nevű ottani lakossal, hogy az asszony butorait elszállítsák. K. Tóth Sándori nagyon meghatotta ez a jelenet. Mintha családi élete fellett huznák meg a lélekharangot, úgy elkomorodott. Reszkető tagokkal ült le egyik löczára s keservesen tolt fel ajakán a szemrehányás szava:

— Hát ezt érdemtem én a hűségemért?

A holmikát szedegető após ridegen vágta oda neki a szót:

— Az már elmúlt!

Ez a felelet forrongásba hozta K. Tóth Sándor különben is izzó vérét. Lángoló haraggal ugrott fel, revolvert rántott elő s feleségére irányítva, elsütötte.

A véletlen azonban Varga András vezérelte a lövedék útjába, aki súlyosan megsebesülve bukott le a földre. Csak a gondos orvosi ápolás mentette meg életét, de így is 38 napig feküdt.

Kihalgatták a vádlottat, aki elbeszéli áldástalan házasságát Tettét nem tagadja, de azzal védkezik, hogy a tett elkövetésekor annyira fel volt indulva, hogy nem tudta mit tesz.

A tárgyalás tovább folyik.

Apróságok.

Budapest, decz. 2.

Deák és Lusthandel.

1865-ben a levegő ugyan már tele volt kiegyezési hírekkel de a föld még mindig splizliktől hemzseget.

Lusthandel, a jog eljárás nyomorult elméletének föltalálója, kinek mégis van anynyi érdeme, hogy — ámbár akaratlanul — Deáknak egy örökbecsű dolgozatát provokálta; Lusthandel, menojuk, az időtájt egyike volt a leggyűlöltebb neveknek Magyarországon.

Nos hát éppen, azon napokban a régi «Presse» levelezője, egy fiatal író ki exotikus külseje által iparkodott magát feltűnővé tenni meglátogatta Deákot.

Eppen — midőn látogatását végezve — indulni készül, lép be Deákhoz egy magas állású ur (t. i. hogy mikor áll, akkor megüti a hat láb magasságot) s kéri Deáktól, hogy ki volt ez az eltávozott idegen?

Deák kedélyes humorával azt feleli neki rá:

- Ez volt Lusthandel.
- Ah! — és mit akart itt?
- Lejött alkudozni.

A magas állású ur is várhatta, hogy megint elfordíthassa a kilincset. Sietet ostromlépésekben föl a kaszinóba. Megálhatta, hogy odáig senkinek sem szólt, de azután megadta magának az elégtételt, hogy egy ilyen fontos újságot, a mit ő tudott meg első kézből, mentül nagyobb dimenziókban elterjeszthessen.

Ott whisztezett pedig egy asztalnál három sima homloku öreg urral egy szintén sima homloku ifjú ur, ki a jól értesült hír szerint ugyancsak a régi «Presse»-nek volt, de valami «titkos» levelezője.

Hát a mint meghallja Szemfűl ur ezt a hírmondást ott a háta megett egyszerre elveszi a fogfájás, engedelmet kér: ő egy kicsit haza meg, kreozot olajat kell gyapottal a fogára tenni, de mindjárt visszajön, addig játszanak strchmaudlival.

Onnan pedig aztán vágtatott egyenesen a távirda hivatalba táviratozni a «Presse»-nek. «Pest. Lusthandel hier. Mit Deák un-terhandelt. Beste Quelle. Resultat gleich erfahre.»

Mire visszatért a kaszinóba, már akkor Deák maga is ott volt; ott ült mint rendezesen, a zöld divánon; körülötte egy csoport ismerős a kik többé kevésbé hangosan mosolyogtak valami felett.

Szemfűl ur leült elhagyott helyére s míg a kártyákat fölzedé odahegyezte a fülét, hogy mit lehetne még többet is megtudni erről a tárgyról.

Hát már akkor a magas állású ur maga beszélt ott a többieknek naiv boszankodással, hogy milyen szépen fejtöve a a publikumot ezzel a Lusthandellel, s hogy felültette őt magát is Deák a magaslóra!

Szemfűl urnak egyszerre belenyilallott megint a fogába a fájás. pedig éppen «sans atou»-t mondott.

Ott hagyta újra a whisztet; fiakerbe veté magát, nyargalt a telegramja után: «halts'nauf!»

Gyorsan utána a másikat míg ki nem nyomtatják az elsőt!

— Ist nicht wahr! Kein Lusthandel. Deák macht nur Faxen!

Deákot pedig a magas állású ur komolyan kezdte tenyegetni, hogy ő nem bánja. de már most ezzel minden újság tele lesz, hogy Deák Lusthandellel egyezkedik. Ő nem lesz oka.

— Nem tesz semmit, — mondá Deák napéjgyenlítői flegmával, — majd demontirozzuk!

CSARNOK.

A gonosz mostoha.

— Regény a népeletről. —

I r t a : Szini Péter.

XVII.

Uj élet.

— Én vagyok leányom! Ugy-e: rám ismertél.

— Sajnálom magát, bácsi! Nagyon megijedtem, hogy ütötték. Azért szoktam el tőlük. mert félttem, hogy velem is úgy tesznek.

A vén zsidó ősz pilláin könnyek jelentek meg!

— Ne adjon nekik nyugalmat a Jehova sem földön sem föld alatt. Száradjon a víz ki előttük s kergesse őket az átok.

— Hát Bácsi ott lakik? — mutatott a falura a kis lány.

— Ott, lányom! Jere velem s keressük meg apádat. De még nevét nem is mondtad kinek hívják?

— Mem tudom! . . . Nagyon jó volt hoz zám. Tárdere vett és szép meséket mondot.

— Ez már baj, de majd csak megtaláljuk valahogy! . . . Oh, a gonosz rablók! Hát még egy ártatlan gyermeket sem kímélnék! Mit vélték nekik a szegény kis leány, hogy megfosztották a szülőktől!

A kis Juliska részvétellel nézte az öreg zsidót, folyást perogtak könnyei.

— Nem félek én magától! — mondá. — Maga olyan jó embernek látszik! Ugy-e felkeresük apámat?

— Fel leányom! . . . Én ismerős vagyok a könnyekben. Ki ne ismerné az öreg Izsákot? Oh a kegyetlen rablók! . . . Mit kívánhatnak egy szegény rongyszédőtől?

A nap délfelő járt régi pályáján; folyvást égetőbb lett a hőség.

— Jere velem, leányom! — szólt a vén zsidó, megfogva a kis lány kezét. — Szegény vagyok ugyan, de helyed lesz nálam míg apádat megtaláljuk.

A kis leány nem szabadkozott. Nem félt többé az öreg emberlől.

Megindultak a poros országuton. Messziről csillámolt a falu bádogos tornya s a szép fehér házak barátságosan integettek feléjük.

Meg is kérdezte a vén zsidót, hogy melyik falu az előttük.

— Ez, leányom, Kistelek! Ott lakom én! — felelé a vén Izsák.

— Hát ott lesz az én apám? . . . Ugy-e várni fog engem?

— Azt nem tudom gyermekem! . . . Hiszen nem tudod megmondani: ki az apád és hol lakik!

— Hát egy jó ember!

— De jó ember sok van! Azt kellene tudnod: kinek hívják?

— Hehehe! nevetett fel a kis Juliska. Most már eszembe jutott a neve. Mihálynak hívják.

— Mihály? Ce kicsoda Mihály?

— Hát Mihály bácsi! . . . Ott lakik egy szép házban. Hej, hogy megőrülök, hogy ha megláthatom!

— Nagy baj, hogy a falut nem tudod, a hol lakik! . . . No de se baj! Utánna járok én a dolognak!

Künn a mezőn éppen deleltek a mezeli munkások, mikor elérkeztek a faluba.

A kis Juliska szorult szívvel lépett a vén zsidó szobájába s mikor látta, hogy apja nincs ott, keservesen sirni kezdett.

— Apám, apám! — kiáltá. — Hát mért nem vártál itt meg?

A vén Izsák alig volt képes lecsitítani. Végre is egyefestett trombitával vigasztalta meg.

Mikor a vén zsidó elbeszélte feleségének, hogy mily körülmények között találta fel a kis leányt, a zsidónő szeme könnyel telt meg és meg csókolta a szegény kis Juliskát.

Azután elmúlt egy hét, el a másik hét és a kis lány ott tartózkodott a vén Izsák házában!

A falusiak váltig faggatták, hogy hol szerezte a kis leányt. Arczáról észrevették hogy magyar gyermek. A vén Izsák a kérdésre egyszer sem mondott igasat.

Azt felelte a kérdezősködésre, hogy a gyermek egy rokonának a leánya.

Erre aztán megszűnt a találgatás. A falusiak elhallgattak és nem firtatták tovább a dolgot.

Folyt. köv.

Szerkesztői-posta.

Érdeklődő. Helyben. Gál Zoltán urral feleslegesnek látom vitatkozni. Elégé elé rulta ő önmagát émelgős nyilatkozatában. A ki annyira következetes, mint ő, hogy megír egy cikket s mikor megszorítják érette, képes alázatos instancziában mentegetődni, attól kitelik, hogy a szinigazságot is letagadja. Akkor azt mondta, hogy provokáltatja H. it de ugye, ebből sem lett semmi? Persze most már ezt is letagadja! . . . Hát csak higgye el a mosakodását, aki akarja, semmi közöm hozzá. Én örülök, hogy az ilyen jó emlékezőtehetség, de jellemszilárd ságban még nagyon is gyerekes dolgozótlásból idejekorán kiábrándultam. Sajnálom pedig, mert volt idő, mikor sokat tartottam róla.

V. Zs. H. Böszörmény. Beküldött költeménye sajnálatomra nem közölhető.

M. Z. Miért a hallgatás? Megye a lap? Üdvözlét!

H. R. Ha az ön verseit más lapok közölték, miért nem küldötte azoknak ezt is? Nálunk nem talál befogadásra.

TROPON-SUTEMÉNYEK leg-

zletesebbek és a legtáplálabbak.

TROPON-CAKES (Biscuits)

gen jóízű teasütemény, nagy fehérnye tartalmánál fogva nagyon tápláló.

TROPON-KÉTSZERSÜLT táp-

lőbb a közönséges kétszersültre. Tej, kávé, bor melé a legjobb sütemény egészségesek és betegek számára.

TROPON-KARLSBADI-

KÉTSZERSÜLT zsirtalan és azért igen könnyen emész-

hető sütemény gyöngyömrűk számára.

TROPON-DIABETIKUS-

KÉTSZERSÜLT elenyésző csekely liszt-tartalma és nagy fehérnyetartalma miatt a cukorbetegség legjobb tápláléka.

Minden gyógyszerárban kaphatók. Utbaigazítást ad: Dr. RÖDER és TSA.

Dr. LASZLÓ FRIGYES, osztr. magy. Tropon-Budapest, VI. Gyár-u. 7. és táplászt-gyárai urg-B Klosternebu

1689. v. k. szám.
1901.

Árverési hirdetés.

A debreczeni kir. bírói bíróságnak V. 8344/1901 számú végzése folytán közhírré tétetik, miszerint Ipar és kereskedelmi bank részére Keszler Gyula és társai debreczeni lakosoktól 96 kor. fill. tőke, ennek 1901 évi január hó 3 napjától számítandó 6% kamatai és eddig összesen 46 kor. 89 fill. perköltés erejéig 1901 évi április hó 3 án bíróság felül foglalt és 820 kor. fillerre becsült butorok kalapok és bolti felszerelvényekből álló ingóságok 1901 évi deczember hó 11-én d. e. 10 órakor kezdetét veendő és Iször Kandia utca 19 szám alatt azután Széchenyi utca 1. szám alatt megtartandó nyilvános bírói árverésen, a legtöbbet ígérőnek azonnali készpénz fizetés mellett szükség esetén becsáron alól isel fognak adatni.
Debreczen 1901 évi decz hó 7.

Sugar Gyula.
bírói kiküldött.

A Richter-féle
Liniment. Caps. comp.
Horgony-Pain-Expeller
egy régi kipróbált háziser, amely már több mint 33 év óta megbízható bedörzsölésül alkalmaztatik közvényűnél, csúznál és megbűléseknel.
Intés. Silányabb utánzatok miatt bevásárláskor óvatossággal legyünk és csakis eredeti üvegeket dobozokban a „Horgony” védjeggyel és a „Richter” cégjegyzéssel fogadjunk el. — 80 f., 1 k. 40 f. és 2 k. árban a legtöbb gyógyszerárban kapható. Főraktár: **Török József** gyógyszerésznél Budapest.
Richter F. Ad. és társa,
csász. és kir. udvari szállítók.
Rudolstadt.

Szépség és egészség

Kinek van szeplője?

pattanás vagy bármi folt az arczán, az használja a teljesen ártalmatlan Rozsnyay fele világhírű

Cerail-arczkenőcsöt,

mely az arczbőrt rövid időn fehérré, tisztává és üdévé teszi. Egy tégely ára 1.40 fill. Egy kis tégely ára 70 fill. Serail-zappan egy drb. 70 fill., Serail-hőlgypor egy doboz 1.40 fill. Kitűnő és valódi Epe-zappan egy drb. 80 fill.

A t. es. közönség szives figyelmébe ajánljuk, hogy mindenesen készítményeink törvényesen bejegyzett védjeggyel vannak ellátva, mely az aradi szabadságszobrot ábrázolja.

Kapható: Rozsnyay Mátyás gyógytárában Arad Szabadságt.

valamint minden magyarországi gyógyszerárba.

Idegesség, vérszegénység

és az ebből származó bajok ellen legbiztosabban hat Rozsnyay

Vasaschinabora,

mely saját termésű mènesi édes borral készítve, hatásában minden hasonló készítményt felül mul. Egy üveg ára 2 kor. 10 fill. 6 üveg franco küldve 12 kor. 12 fill.

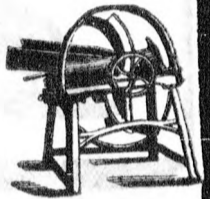
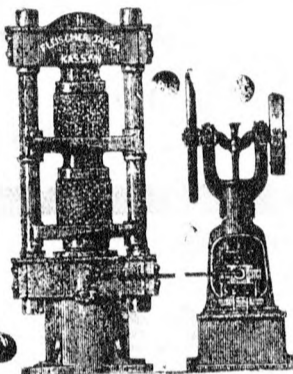
FLEISCHER és TÁRSA

GÉPGYÁRA

VASÖNTODÉJE

KASSÁN,

Vám-utca 11-ik szám.

Ajánlja a t. gazdaközönségnek a legújabb tapasztalatok szemmeitartásával czélszerűen s gondosan gyártott gépeit, nevezetesen:

- Szecs-kavágókat kéz és járgányhajtásra.
- Répvágókat s tengeri morzsolókat.
- Olajsajtókat s olajmagpörkölőket.
- Olajmag zuzókat.
- Örlő és daráló malmokat.
- Progress-tisztító-gépeket, lisztosztályozó hengereket.
- Teljes malom-berendezéseket.

Továbbá mindennemű szivattyukat gözgépeket, és gőzkazánokat, szeszgyárberendezéseket stb.

Gyártmányaink állandó készletét tartjuk gyárunkban.

Megbízásokat részünkre elfogad:

SESZTINA LAJOS ur, DEBRECZENBEN.

Gyártmányaink árjegyzékét kivanatra bérmentve küldjük.

Diszitett női kalap már 2 frttól feljebb.
Szörme colliék.
Karmantyukban nagy választék.

Hajdú és Biharmegye általánosan elismert legnagyobb
Női felöltő és női kalap

áruháza

Téli posztó gallér, prémmel 12 frttól feljebb.
Eredeti modell drbok.
Színházi gallérok fél árban.

RÓZSA LAJOS

Debreczen, Kistemplom-bazár.

telhalmozott raktár miatt

nagy alkalmi-eladást

rendez.

Prémes téli kabát már 6 frttól feljebb.
Prémes félpaletók már 10 frttól feljebb.

Gyermek köpönyeg már 3 frttól feljebb.
Szörme gallérok már 8 frttól feljebb.

Csász. és kir.

ud. ari szállító.

DITMAR R. BUDAPEST

IV. Kossuth Lajos-utca 3.

Legnagyobb választék:

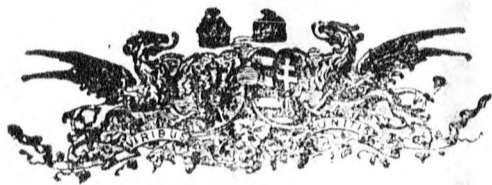
Petróleum lámpák, villamos, továbbá kombinált villamos és légszesz csillárok
Ditmár-féle szabadalmazott teljesen szagtalanul égő és transportálható rüti és főző kályhákban.

Különlegesség:

Ditmár-féle „biztonsági szalon-petróleum” s brilliáns-petróleum,
Arjegyzék a szükséges lámpanem megjelölése után kívánatra
ingyen és bérmentve.

Költségvetéssel, villamos és légszesz világító testekről készség-
gel szolgálók.

Cs. és kir.

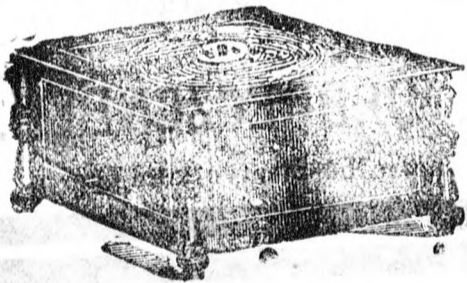

udv. hangszergyár.

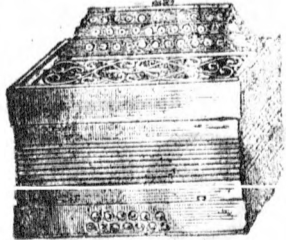
Sternberg Armin és Testvére,

Főraktár és iroda: Budapest, Kerepesi-ut 36.

Minitur-Ariston.

Ezen új találmányu bájos hangszere a legkedveltebb magyar vagy más nótákat elhuzhatja még az is, kinek fogalma sincs a zenéhez. Ára 8 frt 50, a kóták darabja 25 kr.

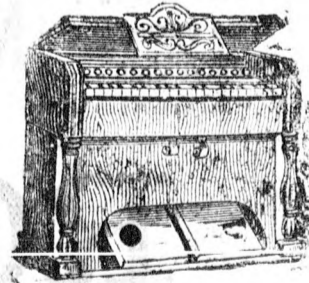
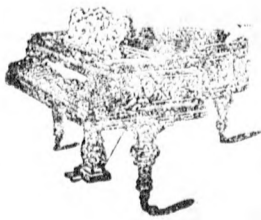
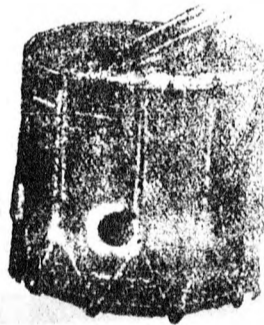
Kitűnő hangu harmonikák
3 frittól feljebb 4, 5, 6, 8, 10 frt.

Iskolai hegedűk.

Zongora-termék:

Kossuth Lajos-utca 22.
(Károly-körut sarkán)

Zenepalota.

Dallama esengő, egyenlően tömör erőteljes
hangu zongorák a legdusabb vá-
lasztékban.

Mindenütt kitűnőnek elismert, saját gyár-
mányu iskola, szalon és egyházi har-
moniumok.

Erard, Feurich, Kern, stb. világhírű zongorák kizárólagos képviselője,

Képes árjegyzék: a) harmonikákról, b) mechanikai zenélő művekről és zenélő dísz tárgyakról, c) az összes egyéb hangszerekről
mint hegedűk, fuvolák, **szimbalmek**, **szitárak**, **harmoniumok**, **zongorák** sibről ingyen és bérmentve küldetik, csak
megnevezendő, hogy miféle hangszerről kívántatik az árjegyzék.

Vendéjóságoknak zenélő automataik.

Debreczen, nyomtatott Kutasi Imre utóda könyvnyomdájában.